

Стан та перспективи малого і середнього підприємництва в Україні

Артем Марков, Тетяна Басюк

Національний університет харчових технологій

Вступ. Малий та середній бізнес як інституційний сектор економіки давно став домінуючим за чисельністю та обсягами виробництва у провідних країнах світу. Важливо дослідити місце та значення малого та середнього підприємств у світовій економіці, в першу чергу, в економіці розвинутих країн та наших найближчих сусідів, і спроектувати це на Україну. Малий та середній бізнес міг би стати потужним драйвером для росту, адже наразі мале та середнє підприємництво в Україні незаслужено занедбано. Малі та середні підприємства створюють незрівняно малу частку ВВП країни, що, на нашу думку, є великою втраченою можливістю.

Матеріали і методи. Тема була досліджена методами: абстрагування, статико-часового аналізу, математичним, дедуктивним, індуктивним, агрегування ті іншими. Матеріали використовувалися як загальнотеоретичні праці авторів Батковського В.А., Варналія З.С., Сизоненко В. О., Селезньова В.В. та ін.. Також були використані актуальні статистична інформація, закони, нормативні акти й офіційні сайти державних установ.

Результат. Малі та середні підприємства є базовою ланкою ринкової економіки. Для прикладу, Частка малих і середніх підприємств у формуванні ВВП США становить біля 52%, або близько \$9 трлн [1], у Євросоюзі – в середньому 65% [2], в Китаї та Японії – 60% і 52% відповідно [3]. Такі підприємства характеризуються високою мобільністю, динамічністю й гнучкістю, та стимулюють структурні перебудови економіки, створюють додаткові робочі місця, формують нову соціальну верству підприємців-власників, послаблюють монополізм та сприяють розвитку інноваційних процесів.

Провівши дослідження стану українського малого та середнього підприємництва і порівнявши його з іншими країнами, в тому числі близького зарубіжжя, - Чехії, Угорщини, можна констатувати: частка малого та середнього бізнесу у ВВП цих країн становить 30-40%, а в Польщі, яка двадцять років назад була чи не в гіршому економічному становищі, ніж Україна, – 47%, і навіть в Росії біля 20%, в той час як в нашій країні – менше 15%. Це при тому, що біля 98% всіх суб'єктів господарської діяльності в Україні - це малий та середній бізнес [4].

До основних причин гальмування розвитку малого підприємництва в Україні можна віднести: неопрацьованість законодавства з питань розвитку малого підприємництва; високі податки та недосконалість податкового законодавств; недостатня державна фінансова-кредитна і майнова підтримка малих підприємств; відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого бізнесу; недосконалість системи обліку та статистичної звітності малих підприємств. Малому та середньому бізнесу створено більше проблем, ніж стимулів. В 2015-му легкості ведення бізнесу, Україна хоч і піднялась на 16 позицій і зайняла 96 місце, але сильно відстала від сусідів: Польща 32-е місце, Болгарія - 38-е, Румунія - 48-е, Білорусь - 57-е, РФ - 62-е [3,5].

Висновки. Ми вважаємо, що основою успішного функціонування малого і середнього бізнесу в Україні є продумана податкова політика; доступ до фінансових ресурсів, тобто кредитів; інвестиції. Коли ця основа буде збудована, то можна запроваджувати вже більш цільові ідеї, на кшталт залучення малого бізнесу до

розвитку альтернативної енергетики; процесів модернізації комплексу житлово-комунального господарства; до розвитку транспортно-транзитних послуг і тощо.

Література:

1. Small Business Facts. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sbecouncil.org/about-us/facts-and-data/>
2. Європейська комісія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2013/annual-report-smes-2013_en.pdf
3. Світовий банк. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
4. SME Policy Index: Eastern Partner Countries 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/ocd/finance-and-investment/sme-policy-index-eastern-partner-countries-2012_9789264178847-en#page12
5. Рейтинг легкості ведення бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB15-Full-Report.pdf>